

Верховна Рада України 8 квітня 2014 року прийняла ЗУ «Про внесення змін до Кримінального кодексу України», яким посилила кримінальну відповідальність за диверсію, що на даний час тягне за собою позбавлення волі на строк від десяти до п'ятнадцяти років, що, на мою думку, відповідає реальним потребам держави в протидії будь-яким проявам диверсій та є адекватною відповіддю на негативні процеси які відбуваються сьогодні в Україні.

Література

1. Кримінальний кодекс України (із змінами і доповненнями): (Прийнятий сьомою сесією ВР України 5 квітня 2001 року): Офіційний текст / Міністерство юстиції України. – К.: Юрінком Інтер, 2001. – 239 с.
2. Коржанський М. Й. Науковий коментар Кримінального кодексу України / М. Й. Коржанський – К.: «Атіка», 2010. – 654 с.
3. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України від 5 квітня 2001 р. / За ред. М. І. Мельника, М. І. Хавронюка. – К.: А.С.К., 2010. – 1104 с.
4. Кримінальне право України. Особлива частина / За ред. М. І. Бажанова, В. В. Сташиса, В. Я. Тація. – Київ-Харків: Юрінком Інтер, 2009. – 496 с.

УДК 343.4

Лихова С. Я., д.ю.н., професор,
Фіщук В. С., студент,

Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ОСОБЛИВОСТІ ОБ'ЄКТИВНОЇ СТОРОНИ У СКЛАДАХ ЗЛОЧИНІВ НА ПОВІТРЯНИХ СУДНАХ

У Законі України «Про транспорт» від 10.11.1994 р. визначено, що експлуатація транспортної системи в Україні повинна забезпечувати безпеку життя і здоров'я громадян, збереження вантажів, що перевозяться, та охорону навколишнього природного середовища. Працівники, які безпосередньо забезпечують безпеку руху транспортних засобів, повинні мати відповідну професійну підготовку і за станом здоров'я бути здатними якісно виконувати свої обов'язки.

За найбільш суспільно-небезпечні порушення правил і норм Закону України «Про транспорт» та інших нормативних актів, які регулюють безпеку руху та експлуатації різних видів транспорту, законодавством передбачена кримінальна відповідальність.

Об'єктивна сторона транспортних злочинів характеризується як діями, так і бездіяльністю. Вона складається з протиправної поведінки, настання або створення загрози настання суспільно небезпечних наслідків та

причинного зв'язку між суспільно небезпечним діянням і настанням наслідків, а також низки інших необхідних ознак складів злочинів.

Отож, кримінальна відповідальність настає, якщо була створена небезпека для життя людей або загроза настання тяжких наслідків.

Під небезпекою для життя людей слід розуміти таке порушення захисту життєво важливих інтересів чи настання такої загрози для навколишнього середовища, за яких у будь-який час може статися загибель або каліцтво людей, настання смерті або спричинення тяжкого чи середньої тяжкості тілесного ушкодження, та інших ушкоджень здоров'ю хоча б однієї особи. Така загроза має бути реальною, а смерть чи тілесні ушкодження не настали лише через випадкові обставини.

До інших тяжких наслідків належать тілесні ушкодження, що спричинили короточасний розлад здоров'я або короточасну втрату працездатності кількох осіб, легкі, середньої тяжкості або тяжкі тілесні ушкодження, руйнування житлових будинків та інших споруд, загибель цінного вантажу, велика перерва у русі потягів або суден (понад 6 годин), істотне порушення їх розкладу, шкоди оточуючому природному середовищу.

Питання віднесення тих чи інших наслідків до категорії небезпечних для життя, завдання значної чи великої матеріальної шкоди вирішується судом з урахуванням ступеня тяжкості вчиненого особою діяння, форми вини та інших обставин справи.

Щодо злочинів на повітряних суднах та відповідальності за їх вчинення, то Кримінальний кодекс України передбачає такі злочини:

Викрадення або захоплення залізничного рухомого складу, повітряного, морського чи річкового судна (ст. 278 КК України) – це незаконне переміщення або заволодіння залізничним рухомим складом, повітряним, морським чи річковим судном, встановлення над ними контролю. Цей злочин вважається закінченим з моменту заволодіння транспортними засобами, а викрадення – з початку руху транспортного засобу від місця його знаходження будь-яким способом переміщення.

Примушування працівника транспорту до невиконання своїх службових обов'язків (ст. 280 КК України) здійснюється шляхом погрози вбивством, заподіянням тяжких тілесних ушкоджень або знищенням майна цього працівника чи близьких йому осіб.

Примушування - це усвідомлені на матеріальні, майнові, моральні, речові, фізичні, особисті та інші вимоги, спрямовані на перешкоджання виконанню службових обов'язків працівником транспорту.

Погроза вбивством може бути виражена будь-яким способом (усно, письмово, жестом, демонстрацією зброї), погрозою позбавити життя

працівника транспорту чи близьких йому осіб. Погроза має місце за наявності реальних підстав боятися виконання(наприклад, вбити, заподіяти тяжкі тілесні ушкодження або знищити майно).

Порушення правил повітряних польотів (ст. 281 КК України) пілотом чи іншою особою, яка не є працівником повітряного транспорту. Цей злочин може здійснюватися різними способами: невиконання вимог загальних і спеціальних нормативних актів; нехтування вказівками диспетчерів; заняття повітряних транспортних коридорів та ешелонів висот без відома і дозволу відповідних посадових осіб.

Порушення правил використання повітряного простору (ст. 282 КК України) - порушення правил пуску ракет, проведення всіх видів стрільби, вибухових робіт або вчинення інших дій у повітряному просторі, якщо це створило загрозу безпеці повітряних польотів.

Під загрозою безпеки повітряних польотів слід розуміти такі порушення правил використання повітряного простору, за яких користувачі повітряним простором вимушені робити зміни маршрутів польоту, раптові відхилення від маршрутів, часткове або повне припинення польотів.

За вчинення злочинів, пов'язаних з діяльністю транспорту, КК України передбачає такі санкції:

- 1) штраф;
- 2) арешт;
- 3) виправні роботи;
- 4) обмеження волі;
- 5) позбавлення волі;
- 6) позбавлення права керування транспортними засобами;
- 7) позбавлення права обіймання посад, пов'язаних з відповідальністю за технічний стан або експлуатацію транспортних засобів;
- 8) конфіскація майна.

Література

1. Про транспорт: Закон України від 10 листопада 1994 року № 232/94-ВР (із змінами та доповненнями) // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 23. – Ст. 873.
2. Кримінальний кодекс України від 5 квітня 2001 року № 2341-III (із змінами та доповненнями) // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 32. – Ст. 1125.